VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2018. gada 8. novembrī*

Civildienests – ECB personāls – Novērtēšana – [2015. gada] karjeras attīstības ziņojums – Iespēja novērtējuma intervijā ļaut piedalīties arodbiedrības pārstāvim – Novērtētāja objektivitātes un neitralitātes noteikumu pārkāpums – Atalgojums – Lēmums, ar kuru atteiktas tiesības uz atalgojuma progresīvu paaugstināšanu – Pierādījumu pieņemamība – Elektroniskā sarakste darba elektroniskajā pastā starp personāla locekli un viņa "*coach*" – Atbildība

Lietā T-827/16

QB, Eiropas Centrālās bankas darbiniece, ko pārstāv *L. Levi*, advokāte,

prasītāja,

pret

Eiropas Centrālo banku (ECB), ko pārstāv *F. von Lindeiner* un *B. Ehlers*, pārstāvji, kam palīdz *B. Wägenbaur*, advokāts,

atbildētāja,

par prasību, kura pamatota ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 50.a pantu un Protokola par Eiropas Centrālo banku sistēmas un ECB statūtiem, kas ir Līguma par ES un LESD pielikumā, 36.2. pantu un ar kuru tiek lūgts, pirmkārt, atcelt ECB [izdoto] prasītājas novērtējuma ziņojumu par 2015. gadu un ECB 2015. gada 15. decembra lēmumu, ar kuru viņai atteiktas tiesības uz atalgojuma progresīvu paaugstināšanu, un, ciktāl nepieciešams, atcelt ECB 2016. gada 2. maija un 15. septembra lēmumus, ar kuriem attiecīgi noraidītas prasītājas administratīvā sūdzība un pārsūdzība, un, otrkārt, piespriest atlīdzināt prasītājas ciestos zaudējumus.

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs S. Žervazonī [*S. Gervasoni*], tiesneši K. Kovalika Baņčika [*K. Kowalik-Bańczyk*] un K. Makiokī [*C. Mac Eochaidh*] (referents),

sekretārs: E. Kulons [*E. Coulon*],

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Prasītāja QB sāka strādāt Eiropas Centrālajā bankā (ECB) 2001. gada 1. martā. Kopš pieņemšanas darbā viņa ir ieņēmusi vairākus dažādus amatus.

2 No 2014. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. janvārim viņa bija iecelta "[*konfidenciāli*]"[1] ģenerāldirektorāta (ĢD) [*konfidenciāli*] direkcijas [*konfidenciāli*] nodaļā (turpmāk tekstā – "*DIV*/[*konfidenciāli*]") [*konfidenciāli*] amatā.

3 No lietas materiāliem izriet, ka prasītāja ir veikusi vairākus pasākumus, lai viņa netiktu pārcelta uz *DIV*/[*konfidenciāli*] vai tiktu pārcelta citā amatā pēc viņas iecelšanas darbā šajā nodaļā. Piemēram, prasītājas novērtējuma ziņojumā par novērtējuma periodu no 2013. gada 1. septembra līdz 2014. gada 31. augustam (turpmāk tekstā – "2014. gada novērtējuma ziņojums") ir norādīts, ka viņa neplānoja palikt *DIV*/[*konfidenciāli*] un ka gan viņa, gan viņas vadība ir meklējuši iekšējas mobilitātes [pārcelšanas] iespējas. Turklāt no iepriekš minētā ziņojuma izriet, ka *DIV*/[*konfidenciāli*] vadība sākumā piekrita daļēji samazināt viņas darba slodzi, lai veicinātu viņas mobilitātes [pārcelšanas] pasākumus. Tā kā tie bija bez panākumiem, viņai pakāpeniski tika uzticēti jauni uzdevumi, lai viņu pilnībā integrētu *DIV*/[*konfidenciāli*] darbā. 2015. gada 5. februārī prasītāja iesniedza administratīvu sūdzību par 2014. gada novērtējuma ziņojumu un, ciktāl tas attiecās uz viņu, apstrīdēja lēmumu par ikgadējo algu un piemaksu pārskatīšanas procedūru (*Annual Salary and Bonus Review*, turpmāk tekstā – "*ASBR*") par 2014. gadu iekšējas sūdzības ceļā (administratīvā sūdzība un pēc tam – pārsūdzība).

4 Šī prasība attiecas uz laika posmu, kad prasītāja bija norīkota uz *DIV*/[*konfidenciāli*], konkrētāk, laikā no 2014. gada 1. septembra līdz 2015. gada 31. augustam (turpmāk tekstā – "2015. gada novērtējuma periods"), par kuru ir sastādīts 2015. gada novērtējuma ziņojums (turpmāk tekstā – "strīdīgais novērtējuma ziņojums"). 2015. gada novērtējuma periodā prasītājas priekšnieki *DIV*/[*konfidenciāli*] nodaļā bija nodaļas vadītāja vietnieks [*konfidenciāli*] (turpmāk tekstā – "Novērtētājs Nr. 1") un nodaļas vadītāja [*konfidenciāli*] (turpmāk tekstā – "Novērtētāja Nr. 2"). Līdz 2015. gada 15. aprīlim prasītāja strādāja abu šo personu uzraudzībā. No 2015. gada 15. aprīļa līdz 15. jūlijam prasītāja bija norīkota darbā [*konfidenciāli*] ĢD (turpmāk tekstā – "ĢD-[*konfidenciāli*]") [*konfidenciāli*] nodaļā, strādājot [*konfidenciāli*] un šīs nodaļas vadītājas [*konfidenciāli*] vadībā (turpmāk tekstā – "Novērtētāja Nr. 3"). Pēc tam viņa atsāka darbu *DIV*/[*konfidenciāli*].

5 2015. gada 10. aprīlī prasītājai bija starpposma novērtējums (turpmāk – "starpposma intervija") ar Novērtētāju Nr. 1 kā pirmo novērtētāju. No šīs tikšanās protokola izriet, ka Novērtētājs Nr. 1 uzskatīja, ka iesniedzēja nav veltījusi vienādu enerģiju, lai veiktu visus viņai uzticētos dažādos pienākumus, atzīmējot nevēlēšanos un kavēšanos attiecībā uz [*konfidenciāli*] portfeli, kā arī nelūgto papildu laiku, kas veltīts *ad hoc* uzdevuma paveikšanai [*konfidenciāli*] jautājumā. No savas puses prasītāja atkārtoja savu vēlmi atstāt *DIV*/[*konfidenciāli*] un uzskatīja, ka atsevišķi viņai uzticētie uzdevumi neatbilst viņas profilam un nevairo viņas karjeras izaugsmes perspektīvas un ka viņa nav šķirojusi uzdevumus, kuriem viņa dod priekšroku, un citus. Minētajā protokolā nav norādes par jebkādu saspīlējumu. Novērtētājs Nr. 1 atceras harmonisku diskusiju, bet prasītāja 2015. gada novembrī atzīmēja, ka starpposma intervija viņai esot izraisījusi lielu stresu.

6 2015. gada 28. septembrī prasītāja sākotnēji pieņēma uzaicinājumu uz novērtējuma interviju 2015. gada novērtējuma periodam, kuru Novērtētājs Nr. 1 ierosināja noturēt 2015. gada 7. oktobrī. Pēc tam viņa informēja Novērtētāju Nr. 1 par savu vēlmi novērtējuma intervijas laikā saņemt palīdzību no L., kas

1 Konfidenciālie dati ir dzēsti.

tolaik bija arodbiedrības, *International and European Public Services Organisation* (*IPSO*), pārstāvis un priekšsēdētājs. Novērtētājs Nr. 1 atbildēja uz šo lūgumu, norādot, ka, tā kā nav juridiska pamata trešās personas klātbūtnei, viņš nevar atļaut L. būt klāt viņas novērtējuma intervijā.

7 2015. gada 6. oktobrī prasītāja norādīja, ka viņa nepiekrīt Novērtētāja Nr. 1 atbildei. Viņasprāt, sūdzības izskatīšanas procedūra, kuru viņa uzsāka pirms dažiem mēnešiem, pierādot konflikta situācijas pastāvēšanu. Atbilstoši prasītājas viedoklim, esot jāpiemēro ECB Darbinieku nodarbināšanas kārtība un ECB un *IPSO* Saprašanās memorands.

8 2015. gada 7. oktobrī, neskatoties uz Novērtētāja Nr. 1 norādījumiem, prasītāja uz novērtējuma interviju ieradās kopā ar L., bet galu galā nolēma nepiedalīties šajā sanāksmē, Novērtētājam Nr. 1 iebilstot pret L. līdzdalību.

9 Tajā pašā vakarā prasītāja nosūtīja Novērtētājai Nr. 3 savus apsvērumus par novērtējumu, ko pēdējā veica saistībā ar prasītājas norīkojumu, norādot, ka, viņasprāt, šo novērtējumu ir ietekmējusi nepienācīga saziņa starp Novērtētāju Nr. 3 un Novērtētāju Nr. 2 pirms norīkojuma uzsākšanas. Strīdīgā novērtējuma ziņojuma 3.3.1. punktā Novērtētāja Nr. 3 atzīmēja, ka esot bijuši atšķirīgi priekšstati par prasītājai uzticētajiem uzdevumiem viņas norīkojuma laikā un ka norīkojums nav devis gaidītos rezultātus.

10 Otra intervija tika ieplānota 2015. gada 15. oktobrī.

11 2015. gada 12. oktobrī prasītāja atgādināja par savu vēlmi, lai novērtējuma intervijā piedalītos L., un norādīja, ka *DIV*/[*konfidenciāli*] vadība esot acīmredzami ietekmējusi Novērtētājas Nr. 3 vērtējumu.

12 2015. gada 13. oktobrī Novērtētājs Nr. 1 atkārtoti norādīja, ka novērtējuma intervija ir paredzēta kā divpusēja [saruna] starp Novērtētāju un novērtējamo personu. Viņš norādīja, ka L. noskaidros, vai L. klātbūtne atbilst "pamatnostādnēm", un ka esot panākta vienošanās, ka pozitīvas atbildes gadījumā viņu par to informēšot. Tā kā šāds skaidrojums nav saņemts, Novērtētājs Nr. 1 izteica cerību, ka 2015. gada 15. oktobra novērtējuma intervija notiks tikai ar divu pušu piedalīšanos.

13 2015. gada 15. oktobrī, ieplānotajā novērtējuma intervijas dienā prasītāja lūdza Novērtētājam Nr. 1 to atlikt, kamēr nav saņemta atbilde no ECB valdes locekļa P., kas ir atbildīgs par personāla jautājumiem un ar ko L. esot sazinājies jautājumā par viņa piedalīšanos novērtējuma intervijā. Prasītāja norādīja, ka starpposma intervija viņai esot izraisījusi ļoti daudz stresa un ka viņa nepiekristu to piedzīvot vēlreiz.

14 2015. gada 22. oktobrī Novērtētājs Nr. 1 paziņoja par savu nolūku sagaidīt skaidrojumu un atgādināja, ka novērtējuma procedūrai paredzētais termiņš visu pušu komentāru lejupielādēšanai, tostarp otrā novērtētāja komentāriem, beidzoties 15. novembrī.

15 2015. gada 3. novembrī Novērtētājam Nr. 1 adresētā elektroniskā pasta vēstulē un ar kopiju, kas nosūtīta ĢD "Cilvēkresursi" (turpmāk tekstā – "ĢD-C") pārstāvei un L., prasītāja atkārtoti uzsvēra, ka starpposma intervija viņai esot radījusi stresu. Viņa izteica vairākus apsvērumus par Novērtētāja Nr. 1 viņai izteiktajiem pārmetumiem viņas darba sakarā. Viņa atkārtoti apstrīdēja šos pārmetumus un apsūdzības un paziņoja, ka viņa jūtas tā, ka pret viņu ir vērsta [psiholoģiskā] vardarbība, ka viņa esot "organizētas viktimizācijas" upuris un ka *DIV*/[*konfidenciāli*] vadība mēģinot sagatavot pret viņu materiālus, reaģējot uz viņas iepriekš iesniegtām sūdzībām, kā arī uz viņas lūgumu saņemt palīdzību no darbinieku pārstāvja viņas novērtējuma intervijas laikā.

16 2015. gada 4. novembrī Novērtētājs Nr. 1 izteica lūgumu ĢD-C pārstāvei izskatīt lietu no cilvēkresursu viedokļa.

17 2015. gada 6. novembrī Novērtētājs Nr. 1 atgādināja prasītājai, ka līdz novērtējuma procedūras termiņa beigām ir atlicis maz laika. Tā kā lūgtais skaidrojums nav saņemts un prasītāja divpusējā novērtējuma intervijā piedalīties nevēlas, viņš viņu informēja, ka 2015. gada 10. novembra vakarā viņš lejupielādēšot savu novērtējumu, neveicot ar viņu pārrunas, ka 2015. gada 11. novembrī viņai būšot iespēja iesniegt viņam savus apsvērumus par faktiskajiem apstākļiem un pēc tam viņš nosūtīšot novērtējuma ziņojuma projektu Novērtētājai Nr. 2.

18 2015. gada 10. novembrī pēc saskaņošanas ar prasītāju un viņas vadību ĢD-C uzsāka neformālu procedūru, lai pārbaudītu norādīto attieksmi un izturēšanos (turpmāk tekstā – "procedūra par cieņpilnu darba vidi"). No elektroniskā pasta vēstules, ar kuru Novērtētājs Nr. 1 un prasītāja tika aicināti piedalīties šajā procedūrā, izriet, ka šī procedūra nav pamats, lai apturētu novērtējuma procedūru. Ir jāatzīmē, ka šīs procedūras secinājumos, kas datēti ar 2016. gada 15. februāri, nav norādīti nekādi objektīvi apstākļi, kas varētu liecināt par cieņas aizskārumu darbā.

19 2015. gada 11. novembrī Novērtētājs Nr. 1 uzaicināja prasītāju iesniegt viņam savus apsvērumus par novērtējumu, ko viņš esot lejupielādējis, pirms viņš to nav nosūtījis Novērtētājai Nr. 2, ko viņš plānojot darīt 2015. gada 12. novembra vakarā.

20 2015. gada 12. novembrī prasītāja iesniedza savus apsvērumus par Novērtētāja Nr. 1 veikto novērtējumu, apstrīdot vairākus punktus. Viņa vēlreiz norādīja, ka jūtas tā, ka pret viņu ir vērsta [psiholoģiskā] vardarbība, atkārtoja, ka viņa esot "organizētas viktimizācijas" upuris un ka viņai esot radies iespaids, ka viņas vadība mēģinot sagatavot pret viņu materiālus.

21 2015. gada 13. novembra elektroniskā pasta vēstulē Novērtētājs Nr. 1 atbildēja prasītājai, ka viņš nepiekrīt viņas izteiktajam viedoklim. Veidlapa tika nosūtīta Novērtētājai Nr. 2, lai viņa pievienotu savu novērtējumu, ko viņa paveica tajā pašā dienā, atgādinot prasītājai, ka viņai ir laiks līdz 2015. gada 15. decembrim, lai pievienotu savus noslēdzošos apsvērumus un pabeigtu 2015. gada novērtējuma procedūru.

22 Būtībā strīdīgā novērtējuma ziņojuma 5.1. punktā Novērtētājs Nr. 1 atzīmēja, ka paveiktā darba apjoms un kvalitāte esot bijusi zemāka par to, kas varētu būtu sagaidāma no [*konfidenciāli*]. Attiecībā uz "analīzes" pamatkompetenci viņš pieminēja uzrādīto kompetenču atšķirības atkarībā no prasītājas dažādajiem uzdevumiem un norādīja, ka viņš tika cerējis, ka viņa izrādīs lielāku patstāvību un lielāku iesaistīšanos. Kas attiecas uz "iniciatīvas/iesaistīšanās" kompetenci, Novērtētājs Nr. 1 atzīmēja, ka prasītāja nav pietiekoši iesaistījusies kādā no viņas galvenajām uzdevumu kategorijām, kas esot izraisījis nepilnības viņas darba apjoma, kvalitātes un savlaicīguma ziņā. Attiecībā uz "komandas darba" kompetenci Novērtētājs Nr. 1 konstatēja līdzsvara trūkumu savstarpējā atbalsta ziņā. Viņa cerības uz prasītājas pilnīgu integrāciju *DIV*/[*konfidenciāli*], kas pieminētas 2014. gada novērtēšanā, neesot īstenojušās. Nākamās novērtēšanas nolūkā Novērtētājs Nr. 1 atzīmēja, ka viņš cer, ka prasītāja pieliks lielākas pūles, lai iesaistītos visos *DIV*/[*konfidenciāli*] darbos un sniegs ieguldījumu nodaļas darbā tādā līmenī, kas atbilst viņas funkcijām. Tāpat arī norādīts, ka prasītājas uzdevumi un mērķi kopumā netikšot mainīti.

23 Novērtētāja Nr. 2 savu novērtējumu ir iekļāvusi strīdīgā novērtējuma ziņojuma 5.2. punktā. Viņa norādīja, ka pievienojas Novērtētāja Nr. 1 novērtējumam. Viņa uzskatīja, ka prasītājai esot bijis jākoncentrējas uz [*konfidenciāli*] portfeli, nevis uzdevumu, kas saistīts ar [*konfidenciāli*]. Viņa norādīja, ka prasītāja ir pēc savas iniciatīvas piedāvājusi veltīt laiku [*konfidenciāli*] projektam, lai gan viņas vadība esot viņai skaidri paziņojusi, ka nekāda turpmāka rīcība šajā jautājumā neesot nepieciešama. Novērtētāja Nr. 2 tālāk arī norādīja uz trūkumiem elastīguma un iniciatīvas ziņā, attiecībā uz integrāciju komandā un darba kvalitāti. Viņa atzīmēja, ka gaida, ka prasītāja uzlabos savu sniegumu, sniegs ieguldījumu nodaļas darbā atbilstoši līmenim, kas atbilst viņas funkcijām, un veiks savus modelēšanas darbus to uzdevumu ietvaros, kādi viņai esot uzticēti. Visbeidzot Novērtētāja Nr. 2 uzsvēra, ka prasītājai būtu jāpiestrādā pie savas efektivitātes un lietderības un būtu jāuzlabo sava integritāte, jo prasītāja bieži apejot savu vadību, lai veiktu kādas konkrētas iniciatīvas.

24 2015. gada 8. decembrī prasītāja 5.3. punktā iekļāva savus apsvērumus par strīdīgo novērtējuma ziņojumu, iebilstot pret viņai izteiktajiem pārmetumiem.

25 Strīdīgais novērtējuma ziņojums tika galīgi apstiprināts 2016. gada 3. februārī.

26 2016. gada 6. janvārī prasītāja paziņoja par atteikšanos tikties ar savu vadību, lai saņemtu ECB lēmumu par *ASBR* procedūru par 2015. gadu (turpmāk tekstā – "2015. gada *ASBR* lēmums"). Ņemot vērā šo atteikumu, 2015. gada *ASBR* lēmums viņai tika nosūtīts pa pastu. Minētajā lēmumā ir norādīts, ka, tā kā prasītājas sniegums ir novērtēts kā neapmierinošs, viņai netiek piešķirts nekāds algas palielinājums. 2016. gada 7. janvāra elektroniskā pasta vēstulē viņas vadība viņu informēja, ka, tieši tāpat kā novērtējuma intervija, 2015. gada *ASBR* lēmuma paziņošana esot viena no ikdienas saskarsmes brīžiem starp darbiniekiem un vadību, kurā *IPSO* līdzdalība neesot piemērota. Prasītājas vadība paziņoja, ka ir gatava tikties ar viņu un izskaidrot viņai šī lēmuma apstākļus.

27 2016. gada 4. martā prasītāja apstrīdēja strīdīgo novērtējuma ziņojumu un 2015. gada *ASBR* lēmumu, iesniedzot administratīvo sūdzību, kas tika noraidīta ar 2016. gada 2. maija lēmumu.

28 2016. gada 28. jūnijā prasītāja iesniedza pārsūdzību par viņas administratīvās sūdzības noraidīšanu. Šī pārsūdzība tika noraidīta ar ECB priekšsēdētāja 2016. gada 15. septembra lēmumu.

Tiesvedība un lietas dalībnieču prasījumi

29 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2016. gada 24. novembrī, prasītāja cēla šo prasību.

30 Pēc prasītājas lūguma saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 66. pantu šī tiesa ar 2017. gada 17. janvāra lēmumu apmierināja pieteikumu par anonimitātes nodrošināšanu un nolēma neizpaust prasītājas uzvārdu šī sprieduma publiskajā versijā.

31 Tā kā lietas dalībnieces nelūdza organizēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, Vispārējā tiesa (devītā palāta) saskaņā ar Reglamenta 106. panta 1. punktu, uzskatīdama, ka lietas materiāli tai ir pietiekami skaidri, atbilstoši Reglamenta 106. panta 3. punktam nolēma izlemt prasību bez tiesvedības mutvārdu daļas.

32 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– atzīt šo prasību par pieņemamu un pamatotu;

– līdz ar to:

  – atcelt strīdīgo novērtējuma ziņojumu un 2015. gada *ASBR* lēmumu;

  – ciktāl nepieciešams, atcelt 2016. gada 2. maija un 15. septembra lēmumus, ar ko noraidītas attiecīgi viņas iesniegtā administratīvā sūdzība un tās pārsūdzība;

  – piespriest ECB atlīdzināt morālo kaitējumu, kas *ex aequo et bono* vērtējams EUR 15 000 apmērā;

  – piespriest ECB atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

33 ECB prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

– noraidīt prasību;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

34 Lai pamatotu savus prasījumus atcelt strīdīgo novērtējuma ziņojumu, prasītāja izvirza trīs pamatus, kas saistīti, pirmkārt, ar ECB novērtēšanas vadlīniju (*Guide to the ECB appraisal*), tiesību uz aizstāvību un rūpības pienākuma pārkāpumiem, tostarp tāpēc, ka ECB viņai liedza iespēju pieaicināt arodbiedrības pārstāvi viņas novērtējuma intervijā, otrkārt, ar objektivitātes un neitralitātes noteikumu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta pārkāpumiem tostarp tajā, ka Novērtētāja Nr. 2 esot izteikusies par viņu tādējādi, kas varētu liecināt, ka novērtētāja nav spējīga objektīvi un neitrāli veikt savas novērtētājas funkcijas, un, treškārt, ar acīmredzamām kļūdām vērtējumā.

35 Lai no savas puses pamatotu prasījumu atcelt 2015. gada *ASBR* lēmumu, prasītāja izvirza divus pamatus, no kuriem pirmais ir par strīdīgā novērtējuma ziņojuma, ar kuru ir pamatots 2015. gada *ASBR* lēmums, prettiesiskumu, un otrais ir par *ASBR* vadlīniju, kas ietvertas ECB dokumentā ar nosaukumu "*The Annual Salary and Bonus Review*", un Pamattiesību hartas 41. panta pārkāpumiem, jo 2015. gada *ASBR* lēmums nav motivēts un viņa nav iepriekš uzklausīta.

36 Prasītāja nav izvirzījusi konkrētus pamatus prasījumiem atcelt 2016. gada 2. maija un 15. septembra lēmumus, ar ko noraidītas attiecīgi viņas administratīvā sūdzība un tās pārsūdzība.

Par prasījumiem atcelt 2016. gada 2. maija un 15. septembra lēmumus, ar ko noraidītas attiecīgi administratīvā sūdzība un tās pārsūdzība

37 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atcelšanas prasījumu rezultātā, kas formāli vērsti pret lēmumu, ar kuru noraidīta sūdzība, Vispārējā tiesā tiek apstrīdēts pats akts, par ko ir iesniegta sūdzība, un tiem kā tādiem nav patstāvīga satura (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1989. gada 17. janvāris, *Vainker* /Parlaments, 293/87, EU:C:1989:8, 8. punkts, un 2006. gada 6. aprīlis, *Camós Grau*/Komisija, T-309/03, EU:T:2006:110, 43. punkts).

38 Šajā lietā, ņemot vērā, ka 2016. gada 2. maija un 15. septembra lēmumi, ar kuriem noraidītas attiecīgi administratīvā sūdzība un tās pārsūdzība, tikai apstiprina strīdīgo novērtējuma ziņojumu un 2015. gada *ASBR* lēmumu, ir jāatzīmē, ka prasījumiem atcelt 2016. gada 2. maija un 15. septembra lēmumus nav patstāvīga satura un līdz ar to nav vajadzības lemt tieši par šiem prasījumiem, pat ja šajos lēmumos ietvertais pamatojums būs jāņem vērā, izvērtējot strīdīgā novērtējuma ziņojuma tiesiskumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 9. decembris, Komisija/*Birkhoff*, T-377/08 P, EU:T:2009:485, 58. un 59. punkts un tajos minētā judikatūra).

Par prasījumiem atcelt strīdīgo novērtējuma ziņojumu

Par pirmo pamatu – ECB novērtēšanas vadlīniju, tiesību uz aizstāvību un rūpības pienākuma pārkāpumiem

39 Prasītāja apgalvo, ka ECB novērtēšanas vadlīnijas esot pārkāptas trīs iemeslu dēļ, kas izriet, pirmkārt, no iespējamā dialoga trūkuma, novērtējuma intervijas neveikšanas, tādējādi pārkāpjot viņas tiesības uz aizstāvību, otrkārt, no iespējamās [snieguma] uzlabošanas līdzekļu nenorādīšanas strīdīgajā novērtējuma ziņojumā un mērķu neizvirzīšanas, tādējādi neņemot vērā rūpības pienākumu, un, treškārt, no iespējamās trešā priekšnieka ieguldījuma neesamības strīdīgajā novērtējuma ziņojumā.

40 Attiecībā uz pirmā pamata pirmo daļu par ECB novērtēšanas vadlīniju pārkāpumu, dialoga trūkumu un tiesību uz aizstāvību pārkāpumu prasītāja būtībā apgalvo, ka saskaņā ar ECB novērtēšanas vadlīnijām ECB darbiniekiem ir iespēja saņemt arodbiedrības pārstāvja palīdzību novērtējuma intervijas laikā un ka, atsakot viņai šādas personas klātbūtni šīs intervijas laikā, Novērtētājs Nr. 1 viņai faktiski esot atteicis iepriekšminētajās pamatnostādnēs paredzēto novērtējuma interviju un esot pārkāpis viņas tiesības uz aizstāvību.

41 ECB apstrīd šos argumentus.

42 Šajā sakarā, pirmām kārtām, ciktāl tas attiecas uz ECB novērtēšanas vadlīniju juridisko raksturu, ir jāatzīmē, ka no judikatūras izriet, ka, lai gan vadlīnijas nevar kvalificēt kā tiesību normas, kuras administrācijai būtu jāievēro, tajās ir ieteikti rīcības noteikumi, kas raksturo piemērojamo praksi, no kuras administrācija šādā gadījumā nedrīkst atkāpties, nenorādot vienlīdzīgas attieksmes principam atbilstošus iemeslus. Proti, pieņemot šādus rīcības noteikumus un ar to publicēšanu paziņojot, ka attiecīgajās situācijās tie tiks piemēroti, attiecīgā iestāde automātiski ierobežo savu novērtējuma brīvību un nevar atkāpties no šiem noteikumiem, pretējā gadījumā pakļaujot sevi attiecīgajām sankcijām par vispārējo tiesību principu, piemēram, vienlīdzīgas attieksmes vai tiesiskās paļāvības principa, pārkāpumu. Līdz ar to nevar izslēgt, ka noteiktos apstākļos un ņemot vērā to saturu, šādiem vispārēji piemērojamiem rīcības noteikumiem var būt juridiskas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2015. gada 18. septembris, *Wahlström*/*Frontex*, T-653/13 P, EU:T:2015:652, 61. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2017. gada 19. oktobris, *Possanzini*/*Frontex*, T-686/16 P, nav publicēts, EU:T:2017:734, 43. punkts).

43 Šajā lietā, pirmkārt, ir jānorāda, ka prasītāja ir atteikusies piedalīties novērtējuma intervijā, lai gan atbilstoši ECB novērtēšanas vadlīnijām tā viņai bija obligāta. Proti, minētajās vadlīnijās ir noteikts, ka "novērtējamām personām ir jāpiedalās novērtējuma intervijā un ir jāsaņem atsauksmes no vadības".

44 Otrkārt, ir jāatzīmē, ka no ECB novērtēšanas vadlīniju formulējuma izriet, ka novērtējuma intervijā ir paredzēts piedalīties tikai novērtējamai personai un tās novērtētājam. Proti, minētajās vadlīnijās ir noteikts šādi:

"Principā novērtējuma intervijām ir jānoris divpusēji, starp pirmo novērtētāju un novērtējamo personu. Ja darbs ir organizēts tā, ka novērtējamā persona ir atbildīga vairāk nekā vienam vadītājam, pirmais novērtētājs saņem pārējo vadītāju vērtējumus un pievieno tos attiecīgajai formai. Vajadzības gadījumā starp novērtējamo personu un citiem vadītājiem var norisināties papildus novērtējuma intervijas."

45 Kā to norāda ECB, jēdziens "principā" ļauj nošķirt izņēmumu no vispārējiem noteikumiem. Lai gan novērtējuma intervijai parasti ir jābūt divpusējai, nav izslēgts, ka tajā var piedalīties arī trešā persona. Tomēr pretēji prasītājas apgalvotajam tas nebūt nenozīmē, ka [intervijā] ir pieļaujama *IPSO* pārstāvja klātbūtne. Šajā sakarā, kā apgalvo ECB, situācijas, kurās darbiniekiem ir iespējams saņemt arodbiedrības pārstāvja palīdzību, ir noteiktas tikai atsevišķos ECB iekšējo normatīvo aktu speciālajos noteikumos, kas visi attiecas uz konfliktsituācijām (individuāls strīds, administratīvās pārskatīšanas procedūra, pārsūdzība vai sūdzība, administratīvā izmeklēšana) vai sarežģītām situācijām (neformāla strīdu izšķiršanas procedūra saistībā ar cieņpilnas darba vides politiku). Šo noteikumu kopsavilkums ar nosaukumu "Atbalsts darbiniekiem" ir atrodams ECB un *IPSO* Saprašanās memoranda 3. punkta d) apakšpunktā. Starp minētajiem gadījumiem novērtējuma intervija nav iekļauta. Šajā lietā nav strīda par to, ka prasītāja varēja piedalīties kopā ar L. cieņpilnas darba vides procedūras sanāksmēs, proti, procedūrā, kas ir īpaši norādīta ECB un *IPSO* Saprašanās memoranda 3. punkta d) apakšpunktā. Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka prasītāja un Novērtētājs Nr. 1 varēja reāli izmantot iespējas, ko sniedz ECB novērtēšanas vadlīnijas "nopietnu jautājumu vai problēmu gadījumā", lai saņemtu ĢD-C un darbinieku pārstāvja padomus.

46 Prasītājas arguments, ka uzticības personas klātbūtne esot prakse, ko ievēro citas iestādes, nenorādot nekādu konkrētu to noteicošu dokumentu, šo analīzi nekādā veidā neatspēko. Pirmkārt, prasītāja šajā sakarā nesniedz nekādus pierādījumus. Otrkārt, nav pierādīts, ka šo praksi izmanto ne tikai konfliktsituācijās, tādās, kas var rasties profesionālās nekompetences procedūru vai disciplinārlietu gadījumā. Turklāt šajā analīzē neko neatspēko apstāklis, ka 2017. gada janvārī ECB piedāvāja prasītājai uzaicināt neatkarīgu novērotāju, medicīnas vai sociālo konsultantu, ņemot vērā viņas [*konfidenciāli*].

47 Otrām kārtām, ir jāatzīmē, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru novērtējuma ziņojumu nevar apstiprināt galīgi, ja attiecīgajam ierēdnim nav piedāvātas iespējas tikt pienācīgi uzklausītam, un ka pārkāpums novērtējuma ziņojuma sastādīšanas procedūrā, neveicot pārrunas ar ierēdni, ir arī tiesību tikt uzklausītam pārkāpums (skat. spriedumu, 2015. gada 30. jūnijs, Z/Tiesa, F-64/13, EU:F:2015:72, 89. punkts un tajā minētā judikatūra).

48 Proti, saskaņā ar judikatūru tiešais kontakts starp novērtējamo un novērtētāju veicina atklātu un padziļinātu dialogu, ļaujot attiecīgajām personām, pirmkārt, precīzi novērtēt viņu iespējamo domstarpību būtību, cēloņus un apjomu un, otrkārt, panākt labāku savstarpējo sapratni, jo īpaši gadījumā, kad ir nepieciešams izlabot visnotaļ nelabvēlīgu personisko situāciju (skat. spriedumu, 2015. gada 30. jūnijs, Z/Tiesa, F-64/13, EU:F:2015:72, 93. punkts un tajā minētā judikatūra). Nepastāvot tiešai viedokļu apmaiņai starp novērtējamo un novērtētāju, novērtējuma procedūra nevarētu pilnībā veikt savu funkciju kā cilvēkresursu vadības un attiecīgās personas profesionālās pilnveides atbalsta instruments (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 18. septembris, *Wahlström*/*Frontex*, T-653/13 P, EU:T:2015:652, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Tomēr ir jākonstatē, ka šajā lietā prasītāja ir divkārt uzaicināta uz novērtējuma interviju. Viņai divas reizes pēc kārtas tika atgādināts par ECB novērtēšanas vadlīnijās noteikto termiņu. ĢD-C viņu informēja, ka procedūra saistībā ar cieņpilnu vidi darbā neaptur novērtējuma procedūru. Lietas materiālos nav informācijas par to, ka prasītāja būtu jebko darījusi, lai paātrinātu ECB valdes locekļa, kas ir atbildīgs par personāla jautājumiem, iespējamo atbildes sniegšanu jautājumā par arodbiedrības pārstāvja piedalīšanos novērtējuma intervijā. Tāpat arī no lietas materiāliem neizriet, ka prasītāja būtu piedāvājusi kompromisu bez *IPSO* pārstāvja iesaistīšanas, lai atvieglotu tiešu viedokļu apmaiņu ar Novērtētāju Nr. 1 ECB novērtēšanas vadlīnijās ieteiktajā termiņā.

50 Līdz ar to ir jākonstatē, ka prasītājai tika sniegta iespēja tikt pienācīgi uzklausītai pirms strīdīgā novērtējuma ziņojuma pabeigšanas un ka viņa ir no tās atteikusies.

51 Šādos apstākļos prasītāja nevar atsaukties ne uz faktu, ka viņa atteicās piedalīties šajā intervijā, aizbildinoties, ka viņa no tās baidās saspringto attiecību dēļ ar novērtētāju, ne arī uz viņas pašas izraisīto situāciju, lai šajā sakarā izteiktu sūdzību par strīdīgā novērtējuma ziņojuma vai novērtējuma procedūras tiesiskumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1988. gada 9. februāris, *Picciolo*/Komisija, 1/87, EU:C:1988:67, 24. punkts).

52 Ņemot vērā šīs lietas apstākļus un visus argumentus, kas izklāstīti šī sprieduma 42.–51. punktā, ir jāuzskata, ka ECB, atsakot prasītājai arodbiedrības pārstāvja klātbūtni novērtējuma intervijas laikā, nav viņai liegusi ECB novērtēšanas vadlīnijās paredzēto novērtējuma interviju un tādējādi nav pārkāpusi viņas tiesības uz aizstāvību.

53 No tā izriet, ka pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

54 Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu tālāk izskatīt otro pamatu par objektivitātes un neitralitātes normu, kā arī Pamattiesību hartas 41. panta pārkāpumu.

Par otro pamatu par objektivitātes un neitralitātes normu, kā arī Pamattiesību hartas 41. panta pārkāpumiem

55 Prasītāja būtībā apgalvo, ka strīdīgajā novērtējuma ziņojumā esot pieļauti pārkāpumi Novērtētājas Nr. 2 iespējamā neitralitātes trūkuma dēļ. Šajā sakarā viņa atsaucas uz šīs [novērtētājas] izteiktajiem apsvērumiem četrās elektroniskā pasta vēstulēs, kas minētas prasības pieteikuma A.12. pielikuma XVII, XXV un XXXVI dokumentā un A.19. pielikumā (turpmāk tekstā – "apstrīdētie dokumenti"), kas pierādot, ka [novērtētāja] neesot spējusi objektīvi un neitrāli veikt savas funkcijas.

56 Prasītāja, izsakoties īsāk, arī apgalvo, ka, ņemot vērā Novērtētājas Nr. 2 atreferētos Novērtētājas Nr. 3 apgalvojumus, kura norīkojuma laikā bija viņas vadītāja, Novērtētāja Nr. 3, kas arī par viņu ir uzrakstījusi negatīvu vērtējumu, nespēja viņu novērtēt objektīvi.

57 Visbeidzot prasītāja norāda uz saspringtajām attiecībām ar Novērtētāju Nr. 1 un procedūru saistībā ar cieņpilnu vidi darbā un apgalvo, ka strīdīgais novērtējuma ziņojums varētu būt bijis citāds, ja būtu nodrošināta Novērtētāja Nr. 1 neitralitāte.

58 ECB apstrīd apstrīdēto dokumentu pieņemamību un šī otrā pamata pamatotību.

– *Par apstrīdēto dokumentu pieņemamību*

59 ECB apšauba apstrīdēto dokumentu pieņemamību un prasītājas izmantotos līdzekļus to iegūšanai. Tomēr tā nav izteikusi skaidru lūgumu, lai šie dokumenti tiktu izslēgti no lietas materiāliem.

60 ECB uzskata, ka A.12. pielikuma XVII un XXV dokumentā ietvertās elektroniskā pasta vēstules ir daļa no regulārās sarakstes starp vadītājiem par viņu vadības funkcijām un tās nav publiskas. A.12. pielikuma XXXVI dokumentā iekļautā elektroniskā pasta vēstule esot konfidenciāla sarakste starp Novērtētāju Nr. 2 un viņas laulāto, kas attiecas uz saraksti privātās dzīves ietvaros. Visbeidzot, A.19. pielikumā iekļautā elektroniskā pasta vēstule esot personiska un konfidenciāla sarakste starp Novērtētāju Nr. 2 un viņas "*coach*", kas ir saistīta ar uzticības attiecībām, kādas ir nepieciešamas šī dienesta pienācīgai darbībai, par kuru prasītājai nevajadzētu zināt un kuru viņai nevajadzētu būt tiesībām izmantot. Atbilstoši ECB teiktajam apstāklis, ka A.19. pielikumā iekļautā elektroniskā pasta vēstule esot anonīmi nolikta uz prasītājas galda (kas ECB šķiet maz ticams), neietekmējot minētā dokumenta izteikti konfidenciālo raksturu un neattaisnojot to, ka prasītāja to izmanto Vispārējā tiesā.

61 Prasītāja norāda, ka, izņemot A.19. pielikumu, viņa pārējos dokumentus esot iesniegusi ECB jau pirmstiesas procedūras laikā un pēdējā nav izteikusi nekādus iebildumus. Viņa apgalvo, ka "nav veikusi nekādus pasākumus un nav ieguvusi [..] šīs elektroniskā pasta vēstules", kas vienkārši esot anonīmi noliktas uz viņas galda vai ieliktas personīgajā pastkastītē. Viņa uzskata, ka apstrīdētie dokumenti ir īpaši nozīmīgi, lai pierādītu, ka Novērtētājai Nr. 2 ir trūkusi neitralitāte un objektivitāte, kas nepieciešamas, lai veiktu savas funkcijas attiecībā pret prasītāju, un ka tie ir izšķiroši, jo ir nepieciešami, lai pierādītu izvirzīto iebildumu pamatotību.

62 ECB šaubas par apstrīdēto dokumentu pieņemamību ir pamatotas ar trim apsvērumiem, proti, vispirms – ar A.12. pielikuma XVII un XXV dokumentā ietverto elektroniskā pasta vēstuļu iekšējo raksturu, pēc tam – ar A.12. pielikuma XXXVI dokumentā un A.19. pielikumā ietverto elektroniskā pasta vēstuļu konfidenciālo un personisko raksturu, un visbeidzot – ar apstākli, ka šie četri dokumenti esot iegūti prettiesiskā veidā.

63 Šajā sakarā jānorāda, ka ne iespējamais attiecīgo dokumentu konfidenciālais raksturs, ne apstāklis, ka tie varētu būt iegūti prettiesiski, principā neaizliedz tos paturēt lietas materiālos. Proti, pirmkārt, nepastāv noteikums, kas skaidri izteiktu aizliegumu ņemt vērā prettiesiski iegūtus pierādījumus (šajā

nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 12. maijs, *Dalli*/Komisija, T-562/12, EU:T:2015:270, 47. punkts; konkurences tiesību jomā skat. arī spriedumu, 2016. gada 8. septembris, *Goldfish* u.c./Komisija, T-54/14, EU:T:2016:455, 44. un 76. punkts).

64 Tādējādi konkrētās situācijās prasītājam nav jāpierāda, ka savas prasības atbalstam konfidenciālu dokumentu viņš ir ieguvis likumīgi. Vispārējā tiesa, izverot aizsargājamās intereses, uzskatīja, ka ir jāizvērtē, vai tādi īpašie apstākļi kā uzrādītā dokumenta izšķirošais raksturs, lai nodrošinātu apstrīdētā tiesību akta pieņemšanas procedūras likumības kontroli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2001. gada 6. marts, *Dunnett* u.c./EIB, T-192/99, EU:T:2001:72, 33. un 34. punkts) vai konstatētu pilnvaru nepareizu izmantošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1996. gada 29. februāris, *Lopes*/Tiesa, T-280/94, EU:T:1996:28, 59. punkts), pamato to, ka dokuments netiek izslēgts (spriedumi, 2008. gada 8. jūlijs, *Franchet* un *Byk*/Komisija, T-48/05, EU:T:2008:257, 79. punkts; 2009. gada 2. oktobris, Igaunija/Komisija, T-324/05, EU:T:2009:381, 54. punkts, un 2015. gada 12. maijs, *Dalli*/Komisija, T-562/12, EU:T:2015:270, 48. punkts).

65 Otrkārt, Tiesa nav izslēgusi iespēju, ka pat iekšējie dokumenti atsevišķos gadījumos var likumīgi atrasties lietas materiālos (spriedumi, 2009. gada 2. oktobris, Igaunija/Komisija, T-324/05, EU:T:2009:381, 55. punkts, un 2015. gada 12. maijs, *Dalli*/Komisija, T-562/12, EU:T:2015:270, 47. punkts).

66 Visbeidzot jānorāda, ka no judikatūras izriet, ka apstākļi, kuri ļauj lietas materiālos paturēt iekšējos dokumentus, ir tieši tie, ko var ņemt vērā, lai lietas materiālos saglabātu, iespējams, ar prettiesiskiem līdzekļiem iegūtus dokumentus, un kas minēti iepriekš 64. punktā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2001. gada 6. marts, *Dunnett* u.c./EIB, T-192/99, EU:T:2001:72, 33. punkts, un 2009. gada 2. oktobris, Igaunija/Komisija, T-324/05, EU:T:2009:381, 56. punkts).

67 Attiecībā uz aizsargājamo interešu saskaņošanu ir jāņem vērā apstrīdēto dokumentu, kuru autentiskums nav apstrīdēts, pierādījumu vērtība, to iegūšanas noteikumi un šo dokumentu iekšējais, konfidenciālais vai personiskais raksturs.

68 Vispirms ir jānorāda, ka šajā lietā prasītāja apgalvo, ka "nav veikusi nekādus pasākumus un nav ieguvusi" apstrīdētos dokumentus, kas vienkārši esot "anonīmi nolikti uz viņas galda vai ielikti personīgajā pastkastītē". Kaut arī, pēc ECB teiktā, tas šķiet maz ticams, nav pierādīts, ka pati prasītāja būtu prettiesiski ieguvusi elektroniskā pasta vēstules (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 12. maijs, *Dalli*/Komisija, T-562/12, EU:T:2015:270, 49. punkts).

69 Turklāt Vispārējā tiesa konstatē, ka ECB nav norādījusi nevienu argumentu vai pierādījumu, lai pamatotu, ka attiecīgie dokumenti ir iegūti prettiesiski vai ka prasītāja būtu zinājusi, kādā veidā ir iegūti apstrīdētie dokumenti. Proti, no lietas materiāliem neizriet, ka ECB būtu uzsākusi jebkādu izmeklēšanu pirmstiesas procedūras laikā vai pēc šīs prasības celšanas, lai noskaidrotu, kā apstrīdētie dokumenti ir nonākuši prasītājas rīcībā. Tādējādi šīs lietas apstākļi atšķiras no tiem, kādi pastāvēja lietā, kurā taisīts 2008. gada 8. maija spriedums *Suvikas*/Padome (F-6/07, EU:F:2008:55). Minētajā lietā saistībā ar atlases procedūru tika uzsākta drošības pārbaude divu dienu laikā no brīža, kad prasītājs, papildinot savu lūgumu par atkārtotu izskatīšanu, nosūtīja Eiropas Savienības Padomei dokumentus, uz daļu no kuriem attiecās atlases komisijas darbu aizklātība. Kā izrādījās, prasītāja kolēģis bija ienācis kāda atlases komisijas locekļa birojā viņa prombūtnes laikā, neatļauti nokopējis dokumentus, kas atradās uz viņa rakstāmgalda, un nosūtījis tos prasītājam, un ka prasības pieteikuma un tā pielikumu iesniegšanas dienā prasītājs zināja, kādā veidā minētais kolēģis bija ieguvis attiecīgos dokumentus (spriedums, 2008. gada 8. maijs, *Suvikas*/Padome, F-6/07, EU:F:2008:55, 25. un 67. punkts).

70 Vispārējā tiesa, protams, atzīmē, ka prasītāja tāpat kā jebkura cita saprātīga persona tādos apstākļos, kādi ir šajā lietā, varētu domāt, ka apstrīdētie dokumenti ir iegūti prettiesiski, un apšaubīt tās personas profesionālās rīcības pieļaujamību, kura tos ieguvusi (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2008. gada 8. maijs, *Suvikas*/Padome, F-6/07, EU:F:2008:55, 67. punkts).

71 Tomēr fakts paliek tāds, ka apstākļi, kādos tika iegūti apstrīdētie dokumenti, nav noskaidroti.

72 Turpinājumā jānorāda, ka apstrīdētie dokumenti tika minēti tieši kā netiešie pierādījumi, kas vērsti uz to, lai pamatotu, ka Novērtētāja Nr. 2 neesot spējīga objektīvi un neitrāli veikt savas funkcijas, un, kā apgalvo prasītāja, tie esot izšķiroši un nepieciešami, lai pierādītu izvirzītā iebilduma pamatotību.

73 Šajā sakarā, pirmkārt, ir jāatgādina, ka A.12. pielikuma XVII un XXV dokumentā ietverto elektroniskā pasta vēstuļu iekšējais raksturs nerada šķēršļus šo dokumentu pieņemamībai (skat. iepriekš 63., 65. un 66. punktu). Attiecībā uz elektroniskā pasta vēstulēm, kas ietvertas A.12. pielikuma XXXVI dokumentā un A.19. pielikumā, lai gan šos dokumentus var uzskatīt par personiskiem un konfidenciāliem attiecībā uz Novērtētāju Nr. 2, šīs vēstules tomēr attiecas tikai uz profesionāliem jautājumiem, tās ir nosūtītas no darba elektroniskā pasta, ko ECB ir nodrošinājusi saviem darbiniekiem, un to "temata" lauciņā nav nekādas norādes par to personisko vai privāto raksturu.

74 Jānorāda, ka kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā ir jāņem vērā Pamattiesību harta, kam atbilstoši LES 6. panta 1. punkta pirmajai daļai "ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem". Turklāt LES 6. panta 3. punktā ir apstiprināts, ka pamattiesības, kas atzītas Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītajā Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā (turpmāk tekstā – "ECPAK"), ir daļa no Eiropas Savienības tiesībām kā vispārējie tiesību principi.

75 Pamattiesību hartas 52. panta 3. punktā ir precizēts, ka, tā kā šajā hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, šo tiesību nozīme un apjoms ir tāds pats kā minētajā konvencijā noteiktajām tiesībām. Atbilstoši šīs tiesību normas skaidrojumam garantēto tiesību nozīmi un apjomu nosaka ne tikai ECPAK teksts, bet arī, it īpaši, Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra (spriedums, 2010. gada 22. decembris, DEB, C-279/09, EU:C:2010:811, 35. punkts).

76 Ir taisnība, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesai nesen bija iespēja atgādināt, ka no darba vietas sūtītās elektroniskā pasta vēstules varētu ietilpt ECPAK 8. panta (ECT, 2018. gada 22. februāris, *Libert* pret Franciju, CE:ECHR:2018:0222JUD000058813, 24. punkts) un līdz ar to arī jēdzienu "privātā dzīve" un "sarakste" tvērumā. Tomēr no tā paša sprieduma izriet, ka ne katra iejaukšanās privātajā dzīvē būtu jāuzskata par ECPAK 8. panta pārkāpumu (šajā nozīmē skat. ECT, 2018. gada 22. februāris, *Libert* pret Franciju, CE:ECHR:2018:0222JUD000058813, 37., 46. un 53. punkts).

77 Šajā lietā attiecībā uz elektroniskā pasta vēstulēm, kas ietvertas A.12. pielikuma XXXVI dokumentā un A.19. pielikumā, ir jānorāda, ka ECB nav cēlusi nevienu argumentu par tiesību uz privātās, ģimenes dzīves un saziņas neaizskaramību, kas garantētas Pamattiesību hartas 7. pantā, šim pantam atbilstot ECPAK 8. panta 1. punktam. Attiecībā uz pirmo no šīm elektroniskā pasta vēstulēm ECB tikai norādīja, ka tā ir konfidenciāla sarakste starp Novērtētāju Nr. 2 un viņas laulāto, kas attiecas uz saraksti privātās dzīves ietvaros. Attiecībā uz otro no šīm elektroniskā pasta vēstulēm ECB tikai līdzīgā lakoniskā veidā norādīja, ka, no vienas puses, tā esot personiska un konfidenciāla sarakste starp Novērtētāju Nr. 2 un viņas "*coach*", kas ir saistīta ar uzticības attiecībām, kādas ir nepieciešamas pienācīgai dienesta darbībai, par kuru prasītājai nebūtu bijis jāzina un kuru viņai nevajadzētu būt tiesībām izmantot, un ka, no otras puses, apstāklis, ka tā esot anonīmi nolikta uz prasītājas galda, neattaisnojot, ka viņa to izmanto Vispārējā tiesā.

78 Turklāt, kā atgādināts iepriekš 63. punktā, Savienības tiesībās nav noteikuma, kas skaidri aizliegtu tiesas procesa ietvaros ņemt vērā prettiesiski iegūtus pierādījumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 8. septembris, *Goldfish* u.c./Komisija, T-54/14, EU:T:2016:455, 76. punkts).

79 Visbeidzot, A.12. pielikuma XXXVI dokumentā un A.19. pielikumā ietverto elektroniskā pasta vēstuļu konfidenciālais raksturs arī nav šķērslis to pieņemamībai šīs prasības ietvaros (skat. iepriekš 63., 65. un 66. punktu).

80 Otrkārt, ir jānorāda, ka ECB noraida apgalvojumu par Novērtētājas Nr. 2 neitralitātes trūkumu. Attiecīgi, apstrīdētie dokumenti ir atbilstoši, lai pierādītu prasītājas norādītos faktus, un ir nepieciešami, lai pārbaudītu strīdīgā novērtējuma ziņojuma likumību. Tādējādi šīs lietas apstākļi šajā ziņā arī atšķiras no lietas apstākļiem, kas bija pamatā 2008. gada 8. maija spriedumam *Suvikas* /Padome (F-6/07, EU:F:2008:55). Proti, minētajā lietā Padome bija nepārprotami atzinusi faktus, uz kuriem atsaucās prasītājs, lai pamatotu savu argumentāciju, saskaņā ar kuru atlases procedūrā esot pieļauti pārkāpumi. Līdz ar to Vispārējā tiesa secināja, ka atsevišķi dokumenti nebija nepieciešami, lai pārbaudītu attiecīgās atlases procedūras likumību (spriedums, 2008. gada 8. maijs, *Suvikas*/Padome, F-6/07, EU:F:2008:55, 68. punkts).

81 Visbeidzot, prasītāja apgalvo – un netiek tajā apstrīdēta –, ka, izņemot A.19. pielikumu, viņa jau bija iesniegusi ECB pārējos apstrīdētos dokumentus pirmstiesas procedūrā, un pēdējā minētā netika izteikusi nekādus iebildumus. Šajā ziņā ir jānorāda, ka 2016. gada 2. maija lēmumā, ar kuru noraidīta administratīvā sūdzība, nav iekļauta skaidra norāde uz šiem dokumentiem. Savukārt 2016. gada 15. septembra sūdzībā, ar kuru noraidīta pārsūdzība, ir norādīts, ka prasītāja apgalvojusi, ka strīdīgajā novērtējuma ziņojumā esot pieļauti acīmredzami objektivitātes un neitralitātes pārkāpumi un ka viņa ir iesniegusi dokumentus, kas it kā apliecinot viņas vadības nodomu viņu atlaist "atriebības nolūkā". Minētajā lēmumā ir norādīts, ka strīdīgā novērtējuma ziņojuma saturs nekādā veidā neliecina par atriebšanās nolūku vai pilnvaru nepareizu izmantošanu un ka iesniegtie pierādījumi paši par sevi neļauj izdarīt secinājumu par pilnvaru nepareizu izmantošanu.

82 Ņemot vērā šos apsvērumus un izvērtējot šīs lietas īpašos apstākļus, apstrīdēto dokumentu raksturu un iepriekš 63.–66. un 78. punktā minēto judikatūru, apstrīdētie dokumenti ir jāuzskata par pieņemamiem.

– Par otrā pamata pamatotību, kas attiecas uz objektivitātes un neitralitātes noteikumu un Pamattiesību hartas 41. panta pārkāpumiem

83 Pirmām kārtām, prasītāja apgalvo, ka Novērtētāja Nr. 2 esot par viņu vairākkārt izteikusi vērtējumus, kas pārsniedzot to, ko var izteikt nodaļas vadītāja un otrā novērtētāja, un tas atspoguļojot pret viņu vērstu neobjektivitāti un aizspriedumus. Līdz ar to neesot nodrošināta subjektīvās neitralitātes prasība.

84 Prasītāja jo īpaši norāda uz:

– apstākli, ka elektroniskā pasta vēstulē, ko Novērtētāja Nr. 2 nosūtīja savam laulātajam 2015. gada 16. jūlijā (A.12. pielikuma XXXVI dokuments), viņa:

  – esot paziņojusi par savu nodomu lūgt ECB valdes locekli "atsaukt [prasītāju]", raksturojot viņas gadījumu kā paraugu snieguma nepietiekamībai;

  – esot pieminējusi apstākli, ka prasītāja bija apstrīdējusi iepriekšējos viņas pieņemtos lēmumus, kā arī Novērtētāja Nr. 1 lēmumu, ko viņa vērtējot negatīvi;

  – esot apgalvojusi, ka prasītājai esot tik slikta reputācija, ka neviens dienests viņu nevēlētos [pie sevis], ieskaitot ĢD-[*konfidenciāli*], kurā viņa bijusi norīkota, "jucekļa" ("*mess*") dēļ, ko viņa tur esot radījusi;

– apstākli, ka 2015. gada 11. jūnijā Novērtētāja Nr. 2 ir rakstījusi savam "*coach*" elektroniskā pasta vēstulē, kas iekļauts lietas A.19. pielikumā, šādas piezīmes: "Pat doma, ka viņa atgriezīsies [*DIV*/[*konfidenciāli*] pēc norīkojuma], liek man dusmoties" (*the sheer thought of her coming back makes me angry*); "tā mani padara ļoti dusmīgu" (*it just makes me very angry*); "man ir jādomā par veidiem, kā ierobežot viņas ietekmi uz mums un it īpaši uz mani" (*I have to think of ways to limit her impact on us and myself, in particular*);

– apstākli, ka 2015. gada 20. marta elektroniskā pasta vēstulē (A.12. pielikuma XVII dokuments) Novērtētāja Nr. 2 izteica par [prasītāju] negatīvus vērtējumus un ka viņa tajā esot norādījusi, ka Novērtētāja Nr. 3 esot paziņojusi, ka nevēloties [prasītājas] norīkošanu;

– apstākli, ka 2015. gada 9. februāra elektroniskā pasta vēstulē, kas ietverta A.12. pielikuma XXV dokumentā, Novērtētāja Nr. 2 rakstīja trim [*konfidenciāli*] ĢD augstākās vadības locekļiem, izsakot pārsteigumu, ka prasītāja ir iekļauta [*konfidenciāli*] projektam piesaistīto darbinieku sarakstos, "ņemot vērā, ka Jums ir zināms [prasītājas] sniegums ECB" (*[g]iven that you know about [the applicant's] performance here in the Bank*), un apstākli, ka Novērtētāja Nr. 2, ārpus jebkādas organizētas un caurskatāmas procedūras, tādējādi esot paziņojusi ECB augstākajai vadībai, ka [prasītājas] sniegums esot bijis slikts, ka viņas dalība šajā projektā bija kritizējama, ka viņa neesot spējusi piedalīties šajā projektā un ka viņai neesot bijis atļauts tajā piedalīties viņas snieguma apgalvotās nepietiekamības dēļ;

– apstākli, ka 2015. gada 14. aprīļa elektroniskā pasta vēstulē jautājumā par viņas starpposma novērtējuma tikšanās protokolu Novērtētāja Nr. 2 ir izteikusies, ka dotu priekšroku netikties ar viņu, norādot tālāk minēto: "Ietaupīšanas vārdā, kāpēc gan man būtu jāuzstāj uz sarunu, zinot, ka viņas pozīcija un mūsējā ir ortogonālas?" (*In the spirit of economising, why should I insist on talking to her when we know that her position and our position are orthogonal*?).

85 Prasītāja uzskata, ka strīdīgajā novērtējuma ziņojumā ietvertie vērtējumi būtu lasāmi tieši šī objektivitātes prasības pārkāpuma gaismā, kura noteikta Pamattiesību hartas 41. pantā, un tie varētu būt bijuši citādi, ja būtu nodrošināta gan Novērtētājas Nr. 2, gan Novērtētāja Nr. 1 neitralitāte. Šajā ziņā prasītāja sevišķi norāda uz atsevišķiem Novērtētājas Nr. 2 apsvērumiem strīdīgā novērtējuma ziņojuma 5.2. punktā, jo īpaši attiecībā uz:

– apgalvoto par viņas integritātes trūkumu, jo viņa esot apgājusi savu vadību;

– apstākli, ka viņa ir apstrīdējusi 2014. gada novērtējuma ziņojumu un 2014. gada *ASBR* lēmumu, ko Novērtētāja Nr. 2 esot atzīmējusi kā traucēkli norīkojumam uz ĢD-[*konfidenciāli*];

– apstākli, ka viņa esot mēģinājusi novelt atbildību uz savu vadību;

– apstākli, ka viņas norīkojums esot bijis "nesekmīgs";

– apstākli, ka viņas sniegums neesot bijis atbilstošs, jo viņas efektivitāte esot zemāka par to, ko varētu gaidīt no [*konfidenciāli*].

86 Atbilstoši prasītājas teiktajam Novērtētāja Nr. 2 savā komunikācijā ar trešajām personām ar šīs komunikācijas saturu ir ne tikai izplatījusi ziņas, kas aizskar prasītājas reputāciju, bet arī to darījusi neslavu ceļošā veidā.

87 Otrām kārtām, prasītāja apgalvo, ka Novērtētāja Nr. 3 neesot bijusi spējīga viņu novērtēt objektīvi, jo saskaņā ar vienu no apstrīdētajiem dokumentiem – 2015. gada 20. marta elektroniskā pasta vēstuli (A.12. pielikuma XVII dokuments) Novērtētāja Nr. 3 esot paziņojusi, ka nevēlas [prasītājas] norīkojumu, atsaucoties uz "lietu", ko viņa esot uzsākusi, strādājot ĢD-[*konfidenciāli*], proti, prasītājas sagatavoto sūdzību par psiholoģisku vardarbību, kura galu galā bija nesekmīga.

88 Trešām kārtām, prasītāja norāda, ka strīdīgais novērtējuma ziņojums varētu būt bijis citāds, ja būtu nodrošināta Novērtētāja Nr. 1 neitralitāte.

89 ECB apgalvo, ka otrais pamats ir nepamatots. Vispirms – prasītāja neesot sniegusi pierādījumus, ka Novērtētājai Nr. 2 būtu trūkusi neitralitāte un objektivitāte. Lai gan no atsevišķiem lietas dokumentiem izriet, ka prasītāja varētu būt bijusi Novērtētājas Nr. 2 un, iespējams, arī Novērtētājas Nr. 3

neapmierinātības avots, šī neapmierinātība neesot cēlusies personisko jūtu dēļ, bet gan spēku izsīkuma un noguruma dēļ profesionālā kontekstā saistībā ar prasītājas efektivitāti un sniegumu, un tas neliecinot par neitralitātes un objektivitātes trūkumu. ECB uzskata, ka Novērtētāja Nr. 2 neesot pārkāpusi savu nodaļas vadītājas funkciju ietvarus, jo ir atbildīga par grupas darbu un nodrošina iestādes pienācīgu darbību. Pilnībā izpildot savus vadītājas pienākumus, viņa esot gan paudusi savu viedokli, gan arī raizējusies par viņas dienestā esošo kaitējošo situāciju. Turpinot – ECB norāda, ka pat tad, ja Novērtētājas Nr. 2 attieksme varētu būt radījusi problēmas, *quod non*, viņas līdzdarbība nebūtu ietekmējusi prasītājas vispārējo novērtējumu, jo Novērtētāja Nr. 2 kā otrā novērtētāja tikai apstiprināja Novērtētāja Nr. 1 izteikto kritiku, savukārt viņa iespējamais neitralitātes trūkums neesot konstatēts. Visbeidzot, prasītājas apgalvojums, ka strīdīgais novērtējuma ziņojums varētu būt bijis citāds, ja viņas otrais novērtētājs būtu bijis objektīvs un neitrāls, pēc ECB domām, balstoties uz pieņēmumu par neitralitātes trūkumu un esot tīri spekulatīvs.

90 Iesākumā, pirmkārt, ir jānorāda, ka iebildums, kurā apgalvots, ka Novērtētājas Nr. 2 savam laulātajam adresētā 2015. gada 16. jūlija elektroniskā pasta vēstule (A.12. pielikuma XXXVI dokuments), izplatot pret prasītāju vērstas neslavu ceļošas baumas, nevar būt atbalstāms. Iebildumam nav pievienoti nekādi paskaidrojumi, kas ļautu novērtēt tā pamatotību. Turklāt attiecīgajā elektroniskā pasta vēstulē prasītājas vārds nav norādīts. Bez tam no lietas materiāliem neizriet, ka Novērtētāja Nr. 2 to būtu izplatījusi citām personām, nevis tikai adresātam, viņas laulātajam, un pati prasītāja bija tā, kura to iesniedza lietā pirmstiesas procedūras stadijā un pievienoja šim prasības pieteikumam.

91 Otrkārt, attiecībā uz Novērtētāja Nr. 1 un Novērtētājas Nr. 3 iespējamo neitralitātes trūkumu ir jānorāda, ka prasītāja nav iesniegusi nekādus *prima facie* pierādījumus, kas to pamatotu, ne arī sīkākus argumentus šo iebildumu pamatošanai. Novērtētāja Nr. 1 gadījumā prasītāja tikai norāda uz iespējamo saspīlējumu, domstarpībām un procedūru saistībā ar cieņpilnu vidi darbā. Attiecībā uz Novērtētāju Nr. 3 viņa tikai izdara vispārīgu secinājumu par izteiktajām piezīmēm, kas ietvertas vienā lietas materiālu dokumentā. Šiem faktu apgalvojumiem nav pievienoti nekādi pietiekoši precīzi, objektīvi un saskanīgi netieši pierādījumi, kas pamatotu to patiesumu vai iespējamību, ne arī jebkādi paskaidrojumi vai argumentācija, lai novērtētu to pamatotību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2001. gada 6. marts, *Connolly*/Komisija, C-274/99 P, EU:C:2001:127, 113. punkts). No tā izriet, ka abi prasītājas izteiktie iebildumi ir jānoraida kā nepamatoti.

92 Turklāt ir jānorāda, ka jebkuram gada novērtējumam ir raksturīgi, ka attiecīgā gadījumā ir iespējams nonākt līdz secinājumiem, kas neatbilst ieinteresētās personas gaidām. Tāpat arī jebkurai grupas vai dienesta vadības darbībai ir raksturīgi, ka ar to norisinās viedokļu apmaiņa, kas var būt mutvārdos vai rakstveidā, neformālā vai formālā veidā, vadītāju starpā vai ar cilvēkresursu dienestu, jautājumos par grupas vai dienesta darbību, kā arī par iegūtajiem rezultātiem un sastaptajām grūtībām. Tāpēc šādi secinājumi un viedokļu apmaiņa nevar būt apmelojoši paši par sevi.

93 Kas attiecas uz iebildumu par Novērtētājas Nr. 2 neitralitātes un objektivitātes trūkumu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Pamattiesību hartas 41. panta 1. punktu ikvienai personai ir tiesības it īpaši uz to, ka Savienības iestādes izskata viņu lietu objektīvi. Šī objektivitātes prasība jo īpaši ietver subjektīvo neitralitāti, kas nosaka, ka priekšatlases komisijas locekļi nedrīkst izrādīt personisku ieinteresētību vai aizspriedumus, personīgajai neitralitātei esot prezumētai, kamēr nav pierādīts pretējais (spriedums, 2017. gada 5. decembris, *Spadafora*/Komisija, T-250/16 P, nav publicēts, EU:T:2017:866, 74. un 75. punkts; pēc analoģijas skat. arī spriedumu, 2012. gada 13. decembris, Komisija/*Strack*, T-197/11 P un T-198/11 P, EU:T:2012:690, 113. punkts).

94 Turklāt, kā jau puses to ir atgādinājušas, saskaņā ar iedibināto judikatūru, pat ja nevar izslēgt, ka domstarpības starp ierēdni un viņa tiešo priekšnieku varētu izraisīt zināmu aizkaitinājumu minētajam priekšniekam, šī iespējamība pati par sevi nenozīmē, ka pēdējais vairs nespētu objektīvi izvērtēt ieinteresētās personas nopelnus. Turklāt ir nospriests, ka pat fakts, ka darbinieks ir iesniedzis sūdzību

par psiholoģisku vardarbību pret ierēdni, kuram jāizvērtē viņa profesionālais sniegums, pats par sevi, bez citiem apstākļiem, nevar radīt šaubas par personas, uz kuru attiecas sūdzība, objektivitāti (skat. spriedumu, 2015. gada 30. jūnijs, Z/Tiesa, F-64/13, EU:F:2015:72, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

95 Turklāt no judikatūras izriet, ka vienīgi tiešo priekšnieku iesaistīšanās viņu pakļautībā esošo darbinieku profesionālajā darbībā ir tādas dabas, kas viņiem ļauj vislabāk novērtēt to personu darbību, kuras izpilda viņu rīkojumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 30. jūnijs, Z/Tiesa, F-64/13, EU:F:2015:72, 72. punkts un tajā minētā judikatūra). Pieņemot argumentu, ka ne struktūrvienības vadītājs, ne arī kāds no dienesta vadības locekļiem, kurā ir norīkots darbinieks, nedrīkst piedalīties novērtēšanas procedūrā, tas novestu līdz stāvoklim, kurā nebūtu nodrošināta pienācīga darbinieka snieguma un viņa rīcības dienestā izvērtēšana (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 30. jūnijs, Z/Tiesa, F-64/13, EU:F:2015:72, 72. punkts).

96 Visbeidzot, saskaņā ar iedibināto judikatūru novērtējuma ziņojumā tiek pausts novērtētāju brīvi formulēts viedoklis. No tā izriet, ka minētajā ziņojumā iekļautajiem novērtējumiem ir raksturīga zināma subjektivitāte, kā tas ir jebkuram personiskam viedoklim (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 5. decembris, *Angelidis*/Parlaments, T-416/03, EU:T:2006:375, 107. punkts un tajā minētā judikatūra).

97 Šajā lietā prasītāja apgalvo, ka, ņemot vērā apstrīdētos dokumentus, strīdīgajā novērtējuma ziņojumā iekļauto Novērtētājas Nr. 2 vērtējumu neitralitāte ir apšaubāma. Ir jānorāda, ka apstrīdētie dokumenti aptver laikposmu no 2015. gada februāra līdz jūlijam, bet pēdējā, 2015. gada 16. jūlija, elektroniskā pasta vēstule ir uzrakstīta četrus mēnešus pirms tam, kad Novērtētāja Nr. 2 pievienoja savu vērtējumu strīdīgajam novērtējuma ziņojumam.

98 Ir taisnība, ka no iepriekš 94. punktā minētās judikatūras izriet, ka domstarpību esamība starp novērtējamo personu un novērtētāju un zināms pēdējā minētā aizkaitinājums paši par sevi nenozīmē, ka novērtētājs vairs nespēj objektīvi izvērtēt ieinteresētās personas nopelnus. Ir jāatzīmē arī tas, ka strīdīgajā novērtējuma ziņojumā iekļautie vērtējumi, pat ja tie ir negatīvi, paši par sevi nav jāuzskata par netiešiem pierādījumiem tam, ka ziņojums ir sastādīts, trūkstot neitralitātei un objektivitātei.

99 Tomēr ir jākonstatē, ka apstrīdētie dokumenti, kas atzīti par pieņemamiem (skat. iepriekš 82. punktu), ir pietiekoši precīzi, objektīvi un saskanīgi netieši pierādījumi, lai pamatotu prasītājas apgalvojuma patiesumu vai iespējamību jautājumā par Novērtētājas Nr. 2 subjektīvās neitralitātes trūkumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2001. gada 6. marts, *Connolly*/Komisija, C-274/99 P, EU:C:2001:127, 113. punkts). Šo secinājumu neatspēko ECB arguments, ka pat tad, ja Novērtētājas Nr. 2 attieksme varētu būt radījusi problēmas, *quod non*, viņas līdzdarbība nebūtu ietekmējusi prasītājas vispārējo novērtējumu, jo Novērtētāja Nr. 2 tikai apstiprināja Novērtētāja Nr. 1 izteikto kritiku. Šajā sakarā ir svarīgi atzīmēt, ka Novērtētāja Nr. 1 neitralitāte nevar būt šķērslis tam, lai atzītu otro novērtējumu par prettiesisku Novērtētājas Nr. 2 neitralitātes trūkuma dēļ. Viena novērtētāja uzvedība var ietekmēt novērtējuma ziņojuma likumību tā kopumā (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2008. gada 8. maijs, *Suvikas*/Padome, F-6/07, EU:F:2008:55, 97. punkts). Proti, ECB izveidotajā novērtējuma procedūrā otrā novērtētāja, kurš ir augstākstāvošs pār pirmo, novērtējums kalpo par garantiju attiecīgajam darbiniekam, kuram vajadzētu spēt paļauties uz šī atbildīgā priekšnieka pieredzi un neitralitāti.

100 Šajā lietā, pat ja strīdīgajā novērtējuma ziņojumā par prasītāju izteiktie komentāri, lai cik tie būtu negatīvi, paliek novērtētāja plašās novērtējuma brīvības robežās un turklāt nepārkāpj robežu, kad kritika jau ir nepieklājīga vai ieinteresēto personu aizskaroša, ir jānorāda, ka prasītāja ir sniegusi pierādījumus tam, ka 2015. gada novērtēšanas laikā Novērtētāja Nr. 2 ir vairākkārt paudusi par viņu ļoti krasus negatīvus viedokļus.

101 Tādējādi savā 2015. gada 9. februāra elektroniskā pasta vēstulē, kas adresēta trim ECB augstākās vadības locekļiem jautājumā par [*konfidenciāli*] projektu (A.12. pielikuma XXV dokuments), Novērtētāja Nr. 2 jautā, vai viņi zina par prasītājas dalību minētajā projektā, ņemot vērā viņu

zināšanas par viņas sniegumu ECB, izsaka šaubas par šo līdzdalību, norādot, ka viņa "neredz pamatojumu šai nominācijai" (*I don't see the rationale behind this nomination*), un šķiet, ka vēlas iejaukties šajā jautājumā, lūdzot viņiem "darīt [viņai] zināmu, pie kā vērsties šajā jautājumā" (*Could you [...] let me know whom to approach in this matter*?).

102 Turklāt 2015. gada 20. marta elektroniskā pasta vēstulē, ko Novērtētāja Nr. 2 nosūtīja O. ar kopiju Novērtētājam Nr. 1 par [*konfidenciāli*] jautājuma projektu (A.12. pielikuma XVII dokuments), ir iekļautas Novērtētājas Nr. 2 piezīmes, kuru tonis ir nedaudz ironisks, proti: "diemžēl [Novērtētāja Nr. 3] par prasītāju zina vairāk nekā mēs, jo viņa bija iesaistīta lietā ne tikai tad, kad viņa bija ĢD-[*konfidenciāli*], bet arī, kad viņa bija ĢD-[*konfidenciāli*]." (*[appraiser 3] unfortunately knows more about [the applicant] than we do because she has been involved in the case not only when she was in DG-[confidential] but also in DG-[confidential]*); "faktiski, [Novērtētāja Nr. 3] nemaz nevēlas, lai [prasītāja] būtu viņas komandā (pārsteigums, pārsteigums)" (*de facto, [appraiser 3] does not really want to have [the applicant] in her team (surprise, surprise)*).

103 2015. gada 11. jūnija elektroniskā pasta vēstulē, ko Novērtētāja Nr. 2 nosūtīja savam "*coach*" (A.19. pielikums), ietvertie apsvērumi ir vēl negatīvāki, Novērtētājai Nr. 2 norādot uz savām dusmām par domu, ka prasītāja atgriezīsies *DIV*/[*konfidenciāli*] pēc viņas norīkojuma, par laiku un enerģiju, ko prasītāja viņai "nozog", kā arī par pagaidu atvieglojumu vai atelpu, ko viņai devis norīkojuma periods ("viņa ir norīkojumā, un tas mums ir devis tik daudz papildu laika un enerģijas, ka pat doma, ka viņa atgriezīsies, mani nevis baida, bet izraisa manī dusmas [..], mani padara ļoti dusmīgu un mani aizkaitina tas, cik daudz laika un enerģijas viņa mums "nozog"") (*she is on secondment and this has given us so much more additional time and energy that the sheer thought of her coming back makes me angry not scared [...] it just makes me very angry and frustrated how much time and energy she "steals" from us*).

104 Visbeidzot jānorāda, ka 2015. gada 16. jūlija elektroniskā pasta vēstulē, kuru Novērtētāja Nr. 2 nosūtīja savam laulātajam, kurā uzskaitīti pieci iemesli, kāpēc viņa vēlējās tikties ar ECB valdes locekli, un kura attiecas uz "personāla jautājumu" (A.12. pielikuma XXXVI dokuments), ir aprakstīts gadījums, kas ir paraugs snieguma nepietiekamībai viņas nodaļā un kas varētu palīdzēt identificēt un galu galā atrisināt pašreizējās profesionālās nekompetences procedūras nepilnības. Novērtētāja Nr. 2 konstatē, ka attiecīgā persona esot uzsākusi pret viņu un pret Novērtētāju Nr. 1 vērstu sūdzības procedūru un ka viņa esot iesaistīta citos konfliktos papildus lietai, kas iesniegta Eiropas Savienības Civildienesta tiesā, un administratīvo sūdzību izskatīšanas procedūrās. Novērtētāja Nr. 2 norāda, ka, ņemot vērā konfliktus, kuros attiecīgā persona esot bijusi iesaistīta agrāk, šī persona esot bijusi norīkota vairākos citos ĢD, kuri diemžēl neesot vēlējušies viņu paturēt, un ka minētās personas reputācija esot tāda, ka viņu neesot iespējams norīkot kur citur. Visbeidzot Novērtētāja Nr. 2 norāda, ka viņai esot jātērē nesamērīgi daudz laika un enerģijas (20 % no sava laika) attiecīgajai personai, kas ir viens no iemesliem, kāpēc *DIV*/[*konfidenciāli*] esot labi funkcionējusi pēdējo trīs mēnešu laikā, jo šī persona bija norīkojumā, un, tā kā viņa esot "izgāzusies" savā norīkojumā, viņa no jauna esot *DIV*/[*konfidenciāli*].

105 No iepriekš 100.–104. punktā minētajiem paziņojumiem izriet, ka apstrīdētie dokumenti liecina ne tikai par spēku izsīkumu un nogurumu profesionālā kontekstā, kā to apgalvo ECB, bet arī par ļoti spēcīgām personiskām un negatīvām Novērtētājas Nr. 2 jūtām pret prasītāju.

106 Šādos apstākļos Novērtētājas Nr. 2 paziņojumi apstrīdētajos dokumentos ir tāda rakstura, kas apliecina subjektīvās neitralitātes trūkumu vai vismaz šāda trūkuma iespējamību. Tas ir vēl jo vairāk tāpēc, ka saskaņā ar ECB novērtēšanas vadlīnijām Novērtētājas Nr. 2 kā otrā novērtētāja uzdevums bija pabeigt pirmā novērtētāja novērtējumu, pārskatīt pirmo novērtētāju vērtējumus, lai nodrošinātu taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi nodaļā un izšķirtu strīdus nopietnu domstarpību gadījumā starp pirmo novērtētāju un novērtējamo personu.

107 No tā izriet, ka otrais pamats ir jāapmierina.

108 Šis secinājums tikai attaisno to, ka strīdīgais novērtējuma ziņojums ir jāatceļ, un nav vajadzības izskatīt citus argumentus, ko prasītāja izvirzījusi pirmā pamata otrās un trešās daļas un trešā pamata ietvaros.

Par prasījumu atcelt 2015. gada ASBR lēmumu

109 Pēc būtības prasītāja savu prasījumu atcelt 2015. gada *ASBR* lēmumu pamato ar strīdīgā novērtējuma ziņojuma prettiesiskumu un ar apstākli, ka viņa nav varējusi tikties ar savu novērtētāju, kad tika paziņots 2015. gada *ASBR* lēmums, lai viņai atbilstoši *ASBR* vadlīnijām tiktu sniegts papildu skaidrojums par šo lēmumu.

110 ECB apgalvo, ka lūgums atcelt 2015. gada *ASBR* lēmumu ir acīmredzami nepamatots.

111 No iepriekš minētā 106.–108. punkta izriet, ka Novērtētājas Nr. 2 izteiktie paziņojumi apstrīdētajos dokumentos ir tāda rakstura, kas apliecina subjektīvās neitralitātes trūkumu vai vismaz šāda trūkuma iespējamību, tā ka strīdīgais novērtējuma ziņojums ir jāatceļ.

112 Ņemot vērā "netiešo saikni", kāda saskaņā ar *ASBR* vadlīniju 3. punktu pastāv starp novērtēšanu un *ASBR*, kurām, lai arī tiecoties sasniegt atšķirīgus mērķus, jābūt iekšēji saskaņotām, 2015. gada *ASBR* lēmums arī ir jāatceļ.

Par prasījumiem par kaitējuma atlīdzību

113 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka pēc strīdīgā novērtējuma ziņojuma un 2015. gada *ASBR* lēmuma atcelšanas ECB būs pienākums atsākt novērtējumu un pieņemt jaunu *ASBR* lēmumu, un līdz ar to no 2016. gada 1. janvāra atjaunot viņas finansiālās tiesības, pieskaitot nokavējuma procentus atbilstoši ECB pamatlikmei, to palielinot par diviem procentpunktiem.

114 Otrkārt, prasītāja lūdz piespriest ECB samaksāt naudas summu 15 000 EUR apmērā kā atlīdzinājumu par viņas morālo kaitējumu. Prasītāja uzskata, ka tikai strīdīgā novērtējuma ziņojuma un 2015. gada *ASBR* lēmuma atcelšana vien pilnībā nekompensēs viņai nodarīto morālo kaitējumu un tas ir nodalāms no prettiesiskuma, kura dēļ ir lūgts atcelt [lēmumu]. Veids, kādā Novērtētājs Nr. 1 un Novērtētāja Nr. 2 pret viņu izturējās, kā tas ir atspoguļots strīdīgajā novērtējuma ziņojumā – apšaubot viņas godīgumu un lojalitāti pret ECB un izsakot trešajām personām neatbilstošus un neslavu ceļošus vērtējumus – nerespektē viņas privāto dzīvi un izplata par viņu baumas, esot viņai nodarījis būtisku kaitējumu, publiski aizskarot viņas reputāciju un cieņu.

115 ECB norāda, ka tad, ja nav prettiesiskuma, nav pamata celt prasību par jebkāda kaitējuma atlīdzību. Turklāt ECB apgalvo, ka tieši prasītājai ir pienākums pierādīt savu iespējamo materiālo un morālo kaitējumu, kas radies no rīcības ārpus strīdīgā novērtējuma ziņojuma un 2015. gada *ASBR* lēmuma pieņemšanas konteksta, bet tas šajā lietā nav izdarīts.

116 Atbilstoši LESD 266. panta pirmajai daļai iestādei vai struktūrai, kuras pieņemtais akts ir atcelts, ir pienākums veikt vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu spriedumu. Tādēļ ECB ir pienākums noteikt pasākumus, kas saistīti ar šī sprieduma izpildi, un noteikt tā sekas, kuras no tā izriet attiecībā uz 2015. gada novērtēšanu un 2015. gada *ASBR* procedūru.

117 Kas attiecas uz lūgumu atlīdzināt morālo kaitējumu, kurš, iespējams, nodarīts prasītājai, ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras civildienesta jomā izriet, ka, lai iestātos Savienības ārpuslīgumiskā atbildība, ir jābūt izpildītiem vairākiem nosacījumiem, proti, iestādei pārmestās rīcības prettiesiskumam, kaitējuma esamībai un cēloņsakarības esamībai starp apgalvoto rīcību un norādīto kaitējumu (spriedums, 1994. gada 1. jūnijs, Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c., C-136/92 P, EU:C:1994:211, 42. punkts; skat. arī spriedumu, 2010. gada 16. decembris, Komisija/*Petrilli*, T-143/09 P,

EU:T:2010:531, 45. punkts un tajā minētā judikatūra). Šie trīs nosacījumi ir kumulatīvi, kas nozīmē – ja nav izpildīts viens no tiem, Savienības atbildība nevar iestāties (skat. spriedumus, 2017. gada 17. maijs, PG/*Frontex*, T-583/16, nav publicēts, EU:T:2017:344, 97. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2017. gada 26. oktobris, *Paraskevaidis*/*Cedefop*, T-601/16, EU:T:2017:757, 78. punkts un tajā minētā judikatūra).

118 No tā izriet, ka pat gadījumā, kad Savienības iestādes vai organizācijas pārkāpums ir pierādīts, Savienības atbildība var faktiski iestāties tikai tad, ja prasītāja ir pierādījusi sava kaitējuma patiesumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. oktobris, *Paraskevaidis*/*Cedefop*, T-601/16, EU:T:2017:757, 79. punkts un tajā minētā judikatūra).

119 Tāpat arī ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai prettiesiska akta atcelšana pati par sevi var būt pienācīga atlīdzība un principā pietiekama atlīdzība par visu morālo kaitējumu, kas ar šo tiesību aktu var būt nodarīts (spriedums, 2004. gada 9. novembris, *Montalto*/Padome, T-116/03, EU:T:2004:325, 127. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 1987. gada 9. jūlijs, *Hochbaum* un *Rawes* /Komisija, 44/85, 77/85, 294/85 un 295/85, EU:C:1987:348, 22. punkts).

120 Tomēr prettiesiska akta atcelšana pati par sevi nevar būt adekvāts atlīdzinājums, ja vai nu apstrīdētajā aktā ir ietverts tiešs negatīvs vērtējums par prasītājas spējām, kurš var viņu aizskart (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1990. gada 7. februāris, *Culin*/Komisija, C-343/87, EU:C:1990:49, 27.–29. punkts; 2000. gada 23. marts, *Rudolph*/Komisija, T-197/98, EU:T:2000:86, 98. punkts, un 2005. gada 13. decembris, *Cwik*/Komisija, T-155/03, T-157/03 un T-331/03, EU:T:2005:447, 205. un 206. punkts), vai arī prasītāja pierāda, ka viņai ir nodarīts tāds morālais kaitējums, kas ir nodalāms no atcelšanas pamatā esošā prettiesiskuma un kas nevar tikt pilnībā atlīdzināts ar šo akta atcelšanu (spriedumi, 2006. gada 6. jūnijs, *Girardot*/Komisija, T-10/02, EU:T:2006:148, 131. punkts, un 2009. gada 19. novembris, *Michail*/Komisija, T-49/08 P, EU:T:2009:456, 88. punkts).

121 Šajā lietā ir jānorāda, ka nav nekādi pierādīts, ka Novērtētāja Nr. 1 vērtējums strīdīgajā novērtējuma ziņojumā būtu kļūdains jebkādā veidā. Turklāt prasītāja nav sniegusi nekādus pirmšķietamus pierādījumus, lai pamatotu iespējamo Novērtētāja Nr. 1 neitralitātes trūkumu.

122 Turklāt jebkurš morālais kaitējums, ko prasītāja varētu būt cietusi strīdīgā novērtējuma ziņojuma un 2015. gada *ASBR* lēmuma dēļ, izriet tieši no Novērtētājas Nr. 2 subjektīvās neitralitātes trūkuma un līdz ar to no konstatētā [lēmumu] prettiesiskuma. Turklāt, kā norādīts iepriekš 100. punktā, strīdīgajā novērtējuma ziņojumā par prasītāju izteiktie apgalvojumi, lai cik negatīvi tie būtu, nav aizskaroši.

123 Visbeidzot, tā kā prasītāja lūdz atlīdzinājumu par iespējamo morālo kaitējumu, kas pamatots ar apstrīdētajiem dokumentiem, ir jānorāda, ka no judikatūras, kura pieņemta par prasībām, kas pamatotas ar Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu 90. un 91. pantu, izriet, ka, ciktāl apgalvotais kaitējums nav radies tā akta dēļ, kura atcelšana ir lūgta, bet vairāku kļūdu un trūkumu dēļ, ko pieļāvusi administrācija, pirmstiesas procedūra obligāti ir jāsāk ar lūgumu, kurā administrācija ir aicināta atlīdzināt šo kaitējumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 22. septembris, *Gioria*/Komisija, F-82/14, EU:F:2015:108, 74. punkts un tajā minētā judikatūra). Šī judikatūra ir jāpiemēro pēc analoģijas prasībām, kas pamatotas ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 50.a pantu, Eiropas Centrālo banku sistēmas un ECB statūtu 36.2. pantu un ECB Darbinieku nodarbināšanas kārtības 42. pantu. No tā izriet, ka šāds atlīdzinājuma prasījums ir nepieņemams, jo pirms tiesvedības ECB nav iesniegts nekāds lūgums atlīdzināt iespējamo morālo kaitējumu, kas pamatots ar apstrīdētajiem dokumentiem (šajā nozīmē un pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 22. septembris, *Gioria*/Komisija, F-82/14, EU:F:2015:108, 76. punkts).

124 No tā izriet, ka strīdīgā novērtējuma ziņojuma un 2015. gada *ASBR* lēmuma atcelšana minēto iemeslu dēļ ir pietiekoša, lai atlīdzinātu prasītājai iespējamo nodarīto morālo kaitējumu.

125 Tādēļ prasījumi par kaitējuma atlīdzību ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

126 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.

127 Tā kā ECB spriedums galvenokārt ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar prasītājas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (devītā palāta)

nospriež:

1) Atcelt QB novērtējuma ziņojumu par 2015. gadu un Eiropas Centrālās bankas (ECB) 2015. gada 15. decembra lēmumu, ar kuru QB atteiktas tiesības uz atalgojuma progresīvu paaugstināšanu.

2) Prasību pārējā daļā noraidīt.

3) ECB sedz savus, kā arī atlīdzina QB tiesāšanās izdevumus.

Gervasoni Kowalik-Bańczyk Mac Eochaidh

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2018. gada 8. novembrī.

[Paraksti]